

US 06/10 Balansert omstilling for utvikling - Handlingsplan 2010-2012

ePhortesak: 2010/68

Saksansvarlig: Eli Løvaas Kolstø

Møtedag: 12.02.10

Informasjonsansvarlig: Per Ramvi

Saken gjelder:

I henhold til styrevedtak 122/09 fremlegger universitetsdirektøren med dette konkret handlingsplan for arbeidet med Balansert omstilling for utvikling i perioden fram til og med 2012.

Bakgrunn:

Universitetsdirektøren har de senere år lagt fram for styret en rekke saker som omhandler den økonomiske situasjonen ved UiS. Økonomiske trender og prognoser er bakgrunnen for institusjonsprosjektet Bofu.

Det 3-årige Bofu-programmet er initiert av universitetsdirektøren for å sikre framtidig robusthet og kvalitet i de tilbud og aktiviteter UiS ønsker å ha. Gjennom strategiske vurderinger og prosesser skal det frigjøres midler fra dagens aktiviteter til de høyest prioriterte områdene UiS ønsker å videreutvikle. Det totale aktivitetsnivået, uttrykt som lønnskostnader, er i dag for høyt og kan gå ut over nødvendige ressurser til å opprettholde og utvikle kvaliteten i totaltilbudet.

Universitetet er nå kommet i en situasjon der aktivitetsnivået er for høyt i forhold til den økonomiske rammen og der det høye lønns- og husleiekostnadsnivået truer kvaliteten på den faglige virksomheten, herunder faglige reiser, investeringer, drift og vedlikehold av vitenskapelig utstyr og laboratorier med mer. Styret har som følge av dette bedt alle enheter gi melding tilbake innen 31.12.2009 om tiltak de mener kan gjennomføres i løpet av de neste tre år, og som vil medvirke til at UiS kan frigjøre midler til å realisere vedtatt strategi og handlingsplaner. I styresak 122/09 ble det ytterligere konkretisert hvilke økonomiske målsetninger og hvilke bemanningsreduksjoner styret anser nødvendig å få til i løpet av budsjettåret 2010.

Vurdering:

Universitetsdirektøren har lagt til grunn innspillene fra samtlige enheter ved UiS, samt innspill fra de to største tjenestemannsorganisasjonene (Forskerforbundet og Norsk Tjenestemannslag). For å kvalitetssikre innspillene og få en uavhengig vurdering av disse, har universitetsdirektøren også engasjert Dovre Group AS (ved seniorkonsulent Kai M Brekke) som har utarbeidet et notat som følger saken. På denne bakgrunn har universitetsdirektøren utarbeidet en handlingsplan som ved implementering skal oppfylle de økonomiske krav som styret har stilt.

Vår interne Bofu-prosess må også ses i lys av den politiske prosessen rundt "samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon" (SAK) initiert av Kunnskapsdepartementet. Universitetsdirektøren mener at videre utvikling av vår faglige, så vel som administrative, virksomhet må vurdere mulige samarbeid med henblikk på økt kvalitet og arbeidsdeling

Forslag til vedtak:

Basert på innspill fra enhetene og universitetsdirektørens vurdering, ber styret universitetsdirektøren sørge for at følgende handlingsplan for balansert omstilling for utvikling 2010-2012 blir effektivert ved enhetene:

Handlingsplan for balansert omstilling for utvikling 2010-2012

Enkeltenhetenes tiltak følger i prioritert rekkefølge innen hver enhet:

Det humanistiske fakultet

1. Nedlegging av bachelor, årsstudier og fordypning i fransk, tysk og spansk, herunder nullstilling av opptaket fra og med høsten 2010. Omplussing av de ansatte.
2. Reorganisere og effektivisere lærerutdanningsporteføljen
3. Økning av opptaket på IMD.
4. Vurdere reduksjon av to årsverk i fakultetsadministrasjonen når punkt 1 og 2 er gjennomført.

Fakultetet må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fra til og med 2012. Det fremlegges til neste styremøte

en plan for videre anvendelse av fremmedspråkkompetansen ved UiS. Styret forventer en særskilt redegjørelse for status og videre framdriftsplan knyttet til omleggingen av lærerutdanningene, faglig og organisatorisk.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

1. Fase ut kompetansehevingsprosjektet på helsefag.
2. Redusere bemanning gjennom naturlig avgang med 8 faste stillinger.
3. Planlegge og tilrettelegge for økt opptakskapasitet i sykepleie, herunder vurdere hvilken plass videreutdanningene skal ha i den samlede utdanningsporteføljen.
4. Legge opp til mindre ressurskrevende praksisundervisning.

Styret forventer videre at arbeidet med å rasjonalisere utdanningstilbudet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet fortsetter med overordnet mål om å redusere det samlede aktivitetsnivået ved fakultetet. Styret forventer at fakultetets strategi om ytterligere utbygging av det totale tilbudet på master og ph.d.-nivå midlertidig legges bort inntil en kan vurdere samlet effekt av den pågående omstillingsprosessen og inntil en har sikret økt kapasitet i sykepleierutdanningen. Det samfunnsvitenskapelige fakultet bør i den forbindelse ha utarbeidet tydelige prioriteringer for sine fagstrategiske satsninger.

Fakultetet må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen utgangen av vårsemesteret 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fram til og med 2012.

Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet

1. Legge ned 10-15 enkeltemner, samt full omlegging fra 5 til 10 studiepoengsemner.
2. Omorganisering av laboratorievirksomhet, herunder en kritisk gjennomgang av omfanget av laboratorieinnslag i de ulike ingeniørutdanningene med mål om ressursbesparing tilsvarende minimum 6 årsverk.
3. Redusere staben gjennom naturlig avgang og redusert bruk av midlertidige ansatte.

Styret forventer videre at fakultetet gjennomgår den samlede administrative organiseringen, og arbeidsdelingen ved fakultetet, herunder administrativ bemanning ved institutt for petroleumsteknologi. Styret forventer at fakultetet organiserer det samlede administrative arbeidet i tråd de anbefalingene som ble gjort av arbeidsgruppe for fokusområde 7 i 2008 om å holde en mest mulig enhetlig administrativ struktur gjennom hele organisasjonen i fordeling av oppgaver og fullmakter.

Fakultetet må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fram til og med 2012.

Arkeologisk museum

1. Redusere antall faste årsverk med 3 i 2010. Legge plan for reduksjon av ytterligere 4 årsverk innen utgangen av 2012.
2. Utarbeide en plan for hvordan museet aktivt kan øke andelen ekstern finansiering.

Arkeologisk museum må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fram til og med 2012.

Sentrale staber

1. Redusere bemanning ved Strategi og kommunikasjonsavdelingen med netto 0,6 årsverk fra og med 2009.
2. Redusere bemanning ved Utdanningsavdelingen med 0,5 årsverk fra 2010.
3. Redusere bemanning ved Avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring med 0,4 årsverk fra 2010.
4. Redusere antall årsverk finansiert over statsbevilgningen ved direktørens nærstab og i FoU-sekretariatet på 1,6 årsverk fra 2009.

Sentrale stabsenheter må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder status, og videre framdriftsplan, for arbeidet med de institusjonsovergrepene tiltakene i handlingsplanen.

NettOp

Det legges foreløpig ikke opp årsverksreduksjoner ved Nettopp.

UiS Pluss

UiS pluss fases ut av statsbevilget virksomhet og over til å være 100 % eksternt finansiert virksomhet som skal gi full egendekning og generere overskudd innen utgangen av 2012. Dette vil medføre en årsverksreduksjon på statlig bevilget virksomhet på 7,7 årsverk innen utgangen av 2012.

FReS

1. Det legges foreløpig ikke opp til årsverksreduksjoner ved FreS
2. Styret vil årlig vurdere institusjonens investeringsbehov knyttet til IT, bygg og annen infrastruktur i forbindelse med den interne budsjettfordelingen.

Bemanningssituasjonen ved FReS, samt ved sentrale og fakultære administrative enheter må vurderes i forbindelse med sakene om organisering av eksamens- og internasjonal virksomhet ved UiS.

Universitetsbiblioteket

Styret legger ikke opp til årsverksreduksjoner ved Universitetsbiblioteket i forbindelse med Bofu

Universitetsbiblioteket forventes å drive innenfor dagens budsjettammer. Styret vil årlig vurdere budsjettsituasjonen ved biblioteket i forbindelse med den interne budsjettfordelingen.

Institusjonelle overgripende tiltak

Styret ber universitetsdirektøren

- 1) Utarbeide og innføre institusjonelle retningslinjer for stillingskontroll innen 1. juni 2010.
- 2) Utarbeide en institusjonell ressursberegningsmodell for undervisning og forskning. Intensjonene i universitetets retningslinjer for arbeidsplanlegging for vitenskapelig ansatte må konkretiseres og implementeres fullt ut.
- 3) Utarbeide en konkret plan for samkjøring av utdanninger på tvers av fakultet/institutt, herunder innføre system for ressursdeling når undervisningstjenester og –ressurser utveksles på tvers av enheter.
- 4) Gjenoppta og realitetsbehandle sak om organisering av de administrative ressursene knyttet til internasjonalisering.
- 5) Foreta en samlet gjennomgang og vurdere institusjonens totale omfang av eksamensaktiviteter, med mål om å redusere samlet ressursbruk.
- 6) Foreta en samlet gjennomgang og intern revisjon av praksis knyttet til BOA-bidrag og indirekte kostnader.
- 7) Foreta en grundig vurdering av opptaksrammene for høsten 2011

Stavanger, 4. februar 2010

Per Ramvi
universitetsdirektør

Prosessleder Bofu: Ressursdirektør John B. Møst
Saksbehandler: Seniorrådgiver Martin Tjelta, AØV

US 06/10 Balansert omstilling for utvikling – Handlingsplan 2010-2012

Bakgrunn

Universitetsdirektøren har de senere år lagt fram for styret en rekke saker som omhandler den økonomiske situasjonen ved UiS, og bakgrunnen for institusjonsprosjektet Bofu.

Det 3-årige programmet "Balansert omstilling for utvikling" (Bofu) er initiert av universitetsdirektøren for å sikre framtidig robusthet og kvalitet i de tilbud og aktiviteter UiS ønsker å ha. Gjennom strategiske vurderinger og prosesser skal det frigjøres midler fra dagens aktiviteter til de høyest prioriterte områdene UiS ønsker å videreutvikle. Det totale aktivitetsnivået, uttrykt som lønnskostnader, er i dag for høyt og kan gå ut over nødvendige ressurser til å opprettholde og utvikle kvaliteten i totaltilbudet. Styret har som følge av dette bedt alle enheter gi melding tilbake innen 31.12.09 om tiltak de mener kan gjennomføres i løpet av de neste tre år, og som vil medvirke til at UiS kan frigjøre midler til å realisere vedtatt strategi og handlingsplaner. I styresak 122/09 ble det ytterligere konkretisert hvilke økonomiske målsetninger og hvilke bemanningsreduksjoner styret anser nødvendig å få til i løpet av budsjettåret 2010.

Etter universitetsdirektørens oppfatning bør framtidige strategiske satsninger foretas med utgangspunkt i strenge helhetlige prioriteringer. Universitetsdirektøren mener en bør prioritere noen utvalgte satsninger og konsentrere ressursinnsatsen om disse (se også anbefalinger i notat fra Dovre Group, s 5). Rektor har også utfordret fakultetene på å redegjøre for de underliggende strategiske vurderingene som ligger til grunn for de innspill som er kommet i forbindelse med Bofu. Disse innspillene ligger vedlagt i saken.

Departementet er opptatt av samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK) i UH-sektoren. I det videre arbeidet med omstillingstiltak er det derfor viktig å søke økt økonomisk handlingsrom gjennom samarbeid og rasjonell arbeidsdeling med våre prioriterte strategiske samarbeidspartnere (jfr. styresak 08/10). Dette kan være samarbeid om deling av undervisningsressurser og emner i studier/studietilbud, konsentrasjon av fagmiljøer, forskerskoler og mer.

Vår interne Bofu-prosess må også ses i lys av den politiske prosessen rundt "samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon" (SAK) initiert av Kunnskapsdepartementet. Universitetsdirektøren mener at videre utvikling av vår faglige, så vel som administrative, virksomhet må vurdere mulige samarbeid med henblikk på økt kvalitet og arbeidsdeling

I tabell 1 oppgis utviklingen innenfor den statlige bevilgningen ved UiS i perioden 2005-2009, samt forventet utvikling i perioden fram til 2013 basert på det vi vet om produksjon og føringer fra kunnskapsdepartementet pr januar 2010.

Tabell 1: Prognose 2010-2013, bevilgningsfinansiert virksomhet pr januar 2010

Tall i 1000	2005	2006	2007*	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bevilgning KD (inntektsført)	622 796	662 523	681 382	741 059	829 883	863 328	908 088	944 139	977 183
Merinntekter BFV (stipulert)	0	10 385	8 041	14 821	15 987	18 400	19 000	19 700	20 500
Sum driftsinntekter BFV	622 796	672 908	689 423	755 880	845 870	881 728	927 088	963 839	997 683
Arbeidskraftkostnader	413 743	442 508	493 172	519 792	594 680	621 636	649 814	679 270	710 060
Husleie, energi og eksternt renhold	100 482	128 354	136 004	141 917	158 671	175 278	195 880	200 313	204 852
Driftskostnader uten lønn og husleie	108 571	102 046	60 247	94 171	92 519	84 814	81 394	84 256	82 771
<i>Drift som andel av totalbevilgning</i>	17,4 %	15,2 %	8,7 %	12,5 %	10,9 %	9,6 %	8,8 %	8,7 %	8,3 %
<i>Lønn som andel av totalbevilgning</i>	66,4 %	65,8 %	71,5 %	68,8 %	70,3 %	70,5 %	70,1 %	70,5 %	71,2 %

NB: i 2007 kom det såkalte "hvileskjæret" innen høyere utdanning og forskning.

Kilde: Årsregnskapet

Her ser en tydelig at trenden, som vist tidligere, er at andelen av totalbudsjettet som inngår i drift når faste lønns- og huskostnader er dekket, vil fortsette å skrumpe inn. Her er det verdt å merke at det i prognosen er lagt inn vekst i antall årsverk på null fra og med 2010. De inntektsbringende produksjonsresultatene for 2009 er foreløpig ikke kjent, men universitetsdirektøren tar sikte på å framlegge en oppdatert prognose, hvis mulig brutt ned på fakultetsnivå, når resultatene er klare i slutten av februar.

Prognosen viser utviklingen isolert for den statlig finansierte delen av virksomheten (utgjør om lag 80 % av totaløkonomien i 2009). Samme tendens er også å finne når vi inkorporerer bidrags- og oppdragsvirksomheten (se tabell 10 senere i saken).

Universitetsdirektøren har tidligere redegjort for, og det er etter hvert bred enighet om, at denne veksten i kostnader knyttet til bygg og arbeidskraft har kommet som følge av at UiS har gjennomgått en betydelig, og strategisk villet, ekspansjon som ledd i utviklingen av universitetet. En har funnet det ønskelig og nødvendig å utvikle utdanningstilbudet, gjennom oppbygging av gjennomgående og robuste studietilbud fra bachelor til phd.-nivå. Videre har UiS satset ambisiøst på å bygge opp forskningen, gjennom blant annet oppbygging av forskerutdanningene og gjennom en bevisst strategi for å heve forskningskompetansen ved institusjonen, både gjennom egne kompetanseutviklingsprogrammer og gjennom nyrekruttering. I tillegg, og som en naturlig følge av universitetsutviklingen, har UiS også måttet bygge opp og styrke en profesjonell og kompetent organisasjon. Dette har vært ressurskrevende av tre årsaker; (i) det har vært nødvendig å bygge ut administrativ kapasitet i takt med utviklingen på omfanget av ordinær faglig virksomhet, som følge av økte krav og forventninger fra stat og omgivelser og i noen grad på viktige områder som hadde utilfredsstillende kapasitet og kompetanse i utgangspunktet, (ii) det har vært nødvendig å administrativt bemanne opp på nye og strategisk viktige faglige satsninger, herunder oppfølging av kvalitetsreformen med krav om eget kvalitetssikringssystem, internasjonalisering, bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet og forskerutdanning, (iii) institusjonen har valgt å gå fra en organisering med 2 administrative nivåer til en modell med 3 administrative nivåer. Som det også kommenteres i notat fra Dovre og i innspill fra Forskerforbundet, så har dette medført en betydelig økning i administrativ ressursbruk.

Det har vært generell enighet om at det er nødvendig med omfattende effektivisering i denne prosessen, men at det ikke er nok. Økonomiske analyser viser som nevnt at institusjonen bruker en for stor, og stadig større del av den statlige tildelingen til lønn (og husleie). Dermed er det nødvendig å redusere den samlede aktiviteten ved institusjonen for derigjennom å redusere antall årsverk.

Under hver enhet vil det bli gitt en kort tabellarisk oversikt over utviklingen i driftsinntekter og arbeidskraftskostnader i perioden 2004-2009 for alle enheter. Disse tabellene inneholder regnskapstall for alle "bemannede enheter". Husleie, institusjonelle felles driftsbudsjetter (f.eks stillingsannonsebudsjettet) er holdt utenfor i den grad disse kan entydig identifiseres i regnskapssystemet. Som en ser av tabellene er det en tydelig tendens ved samtlige enheter ved UiS at andelen av det totale budsjettet ved enhetene som medgår til å dekke lønn (arbeidskraftkostnader) har økt markant fra 2004. Dette kan leses som at lønnskostnadsveksten gjennomgående har vært høyere enn realøkningene UiS har fått over statsbudsjettet.

I tillegg oppgis noen årsverkstall. Dette er tall rapportert fra institusjonens personalsystem pr 1. oktober i de aktuelle årene (se vedlegg 2). Både regnskapstallene og årsverkstallene omfatter den statlig finansierte delen av virksomheten. I den grad fast ansatt personell er midlertidig eksternt finansiert vil det måtte gjøres risikovurderinger for det omfang vi kan ha av statlig versus eksternt finansiert bemanning i forhold til forventninger om framtidig eksternt finansiering.

I tabell 2a og 2b gis en oversikt over utviklingen i antall årsverk, driftsinntekter og lønnskostnader samlet for alle enheter ved UiS.

Tabell 2a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, UiS

	2004	2009	Endring 2004-2009
Driftsinntekter	458 258 283	606 802 050	32,3 %
Fastlønn	321 713 175	491 909 746	52,9 %
Overtid	2 824 698	5 550 055	96,5 %
Timehjelp og konsulenttjenester	59 298 776	58 355 194	-1,6 %
Sum arbeidskraftkostnader	383 836 669	555 814 995	44,8 %

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 2b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, UiS

	2004	2009	Endring 2004-2009
Antall årsverk	696,5	858,5	23,3 %
Driftsinntekter (budsjett BFV)	458 258	606 802	32,3 %
Arbeidskraftkostnad	383 837	555 815	44,8 %
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt	83,7 %	91,6 %	7,9 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

Det at lønnsandelen av enhetenes bevilgninger øker med 7,9 prosentpoeng fra 2004-2009 tilsvarer en relativ økning i lønnskostnader, utover reell inntektsvekst, på om lag 48 millioner 2009-kroner. Handlingsrommet i 2004 vurderes som relativt stort, og i sak 122/09 skisseres derfor et behov for kutt i lønnskostnader som er noe mindre enn 45 millioner.

I det videre vil universitetsdirektøren gi sin vurdering av innspillene som er innkommet og hvorvidt disse forventes å kunne gi økonomisk effekt langs hovedmålene som er skissert i sak 122/09.

Foreløpig prosessstrategi for 2010

Universitetsdirektøren ser behov for å presisere at BOFU-prosessen nødvendigvis er omfattende, og at tiltakene som vil måtte gjennomføres som ledd i prosessen for alle involverte enheter – som i utgangspunktet er samtlige enheter ved UiS – vil være forbundet med betydelig merarbeid. UiS skal parallelt med BOFU holde løpende drift og administrativ støtte for undervisning, forskning og formidling. Universitetsdirektøren vil peke på at den største flaskehalsen i arbeidet vil være den administrative kapasiteten ved enhetene, og det er avgjørende at det avsettes nok administrative ressurser (inkl ledelse) til å gjennomføre, følge opp og rapportere på de tiltakene som det vil jobbes med i 2010. Universitetsdirektøren ser det derfor som nødvendig å forsøke å legge en gjennomførbar strategi som legger opp realistiske forventninger mht tempo og omfang på den totale omstillingsprosessen på UiS.

Strategien det legges opp til her er

1. I første omgang å vedta noen få, konkrete og effektive tiltak av de enhetene har spilt inn. Effektive tiltak er de som gir størst, og mest langsiktig ressurseffekt.
2. Enhetene vil måtte utarbeide milepælsplaner og plan for oppfølging og rapportering på tiltak.
3. Å vedta videre utredningsarbeid med forventning om ytterligere tiltak. I løpet av våren 2010, når resultatene for 2009, samt prognoser (på fakultetsnivå) for de nærmeste årene er klare, vil universitetsdirektøren legge fram nye saker basert på innkomne forslag til tiltak.

Rektor har ikke tatt konkret stilling når det gjelder de enkelte elementene i en slik handlingsplan.

Det humanistiske fakultet

Tabell 3a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, HUM

	2004	2009	Endring 2004-2009
Driftsinntekter	138 365 848	162 501 020	17,4 %
Fastlønn	102 738 808	142 496 292	38,7 %
Overtid	1 956 260	1 988 187	1,6 %
Timehjelp og konsulenttjenester	22 823 992	17 744 884	-22,3 %
Sum arbeidskraftkostnader	127 519 060	162 229 363	27,2 %

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 3b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, HUM

	2004	2009	Endring 2004-2009
Antall årsverk	213,0	247,1	16,0 %
Driftsinntekter (budsjett BFV)	138 366	162 501	17,4 %
Arbeidskraftkostnad	127 519	162 229	27,2 %
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt	92,2 %	99,8 %	7,7 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

Det at lønnsandelen av Det humanistiske fakultets bevilgninger øker med 7,7 prosentpoeng fra 2004-2009 tilsvarer en relativ økning i lønnskostnader, utover reell inntektsvekst, på om lag 12 millioner 2009-kroner.

Dette korresponderer svært godt med det som fakultetet selv oppgir som samlet langsiktig innsparingspotensial i de tiltakene de foreslår.

Av de tiltak som Det humanistiske fakultet foreslår mener universitetsdirektøren at følgende tiltak bør gjennomføres (i prioritert rekkefølge).

1. Nedleggning av 3 studietilbud i fremmedspråk (bachelor, årsstudium og fordypning i fransk, spansk og tysk).
En av hovedutfordringene ved Det humanistiske fakultet de siste 4-5 åra har vært sviktende studenttilstrømning på flere av fakultetets studietilbud, deriblant språkfagene, og følgelig sviktende inntekter, på noen av fakultetets sentrale studietilbud. Universitetsdirektøren mener fakultetet i sitt nedleggingsforslag tar nødvendig hensyn til denne utviklingen. Dette er etter universitetsdirektørens vurdering også i tråd med føringene som tidligere er gitt av styret i vedtak om 0-opptak, og føringer på å vurdere nedleggelse, på språkstudier i forbindelse med opptaksrammene for 2008 (tysk og fransk bachelor), 2009 (tysk og fransk bachelor) og 2010 (fransk og spansk årsstudium). Et ledd i denne nedleggingsprosessen vil etter universitetsdirektørens vurdering være å nullstille opptaket til alle de berørte studiene allerede fra høsten 2010.

Universitetsdirektøren mener det er viktig å understreke at det i forbindelse med dette forslaget ikke vil bli gjennomført nedbemanning, men omplassering av årsverkene, og i tråd med innspill fra NTL (se vedlegg) mener universitetsdirektøren at videre bruk av fremmedspråkkompetansen må vurderes nøye, herunder språk som fag inn i andre utdanninger, språk som EVU-tilbud, nettilbud m.v.

2. Det humanistiske fakultet har gjort et viktig arbeid knyttet til utvikling av et helhetlig tilbud innen lærerutdanningene. En stor utfordring for fakultetet gjenstår når det gjelder å finne hensiktsmessig og effektiv organisering av det samlede lærerutdanningstilbudet på fakultetet, hvor alle enheter (institutt og sentre) er involvert. Universitetsdirektøren mener disse utfordringene er av en slik art at det er hensiktsmessig at arbeidet organiseres som et institusjonelt prosjekt. Universitetsdirektøren er innstilt på å sette av økonomiske og administrative ressurser i arbeidet med en helhetlig utforming på lærerutdanningene, faglig så vel som organisatorisk.
3. Økning av opptaket på IMD vil bedre studiepoengsinntektene på sikt. Universitetsdirektøren har tidligere (i styresak 87/08) pekt på at aktivitetsnivået på IMD ikke kan opprettholdes på eksisterende nivå uten økte inntekter.
4. Nedskalering av administrasjon (2 årsverk) er mulig og gjennomførbart, men bør sannsynligvis vente til etter pkt 1-3 er gjennomført.

Rapporten som legges fram fra Det humanistiske fakultet er lagt fram for vurdering og tilråding i fakultetsrådet 22. desember 2009. Universitetsdirektøren vurderer rapporten å være solid og godt gjennomarbeid og fakultetet framhever omstilling der skoen trykker mest. Fakultetet framhever at etablering av grunnskolelærerutdanningene og lektorutdanningen, kombinert med førskolelærerutdanningen, gjør at Det humanistiske fakultet i stor grad framstår som et lærerutdanningsfakultet. Universitetsdirektøren er enig i denne vurderingen, selv om fakultetet vil ha særskilte spesialiseringer innenfor for eksempel musikk og spesialpedagogikk. Universitetsdirektøren mener det bør være en høyt prioritert institusjonell oppgave å støtte særlig opp om, både gjennom sentraladministrativ støtte og finansiering, den nødvendige omleggingen og omorganisering som fakultetet må gjennomgå som følge av utviklingen i lærerutdanningene.

Lærerutdanningene – ny utfordring

En av de største utfordringene for Det humanistiske fakultet og UiS i tida framover er å få til en hensiktsmessig organisering av lærerutdanningene, både i lys av etableringen av lektorprogram og i lys av innføringen av to-trinns grunnskolelærerutdanning, ref brev fra KD datert 20. november 2009. Her er utfordringene store både mht å få til en ressursmessig effektiv og en faglig kvalitativ god lærerutdanning ved institusjonen. Dette understøttes også av vurderingene som er gjort i vedlagte notat fra Dovre Group.

Det forventes at Kunnskapsdepartementet vil finansiere noe av overgangen knyttet til innføring av ny grunnskolelærerutdanning, men institusjonen må påregne å ta noe av den ressursmessige belastningen innenfor egne rammer.

BOFU-prosessen er en institusjonsovergripende prosess og alle enheter og funksjoner ved UiS er naturligvis berørt av denne omstillingen. Universitetsdirektøren mener likevel det er gode grunner til å prioritere å få på plass en helhetlig og godt tilpasset lærerutdanningspakke ved Det humanistiske fakultet.

Universitetsdirektøren finner det i en slik prosess riktig å vurdere fakultetets organisering. En matriseorganisering der faghomogene grupper leverer undervisningsressurser til alle lærerutdanninger, er en effektiv modell. Den krever imidlertid en annen organisering og sterkere faglig styring.

De spesialpedagogiske sentrene har høy kompetanse på pedagogiske arbeidsmåter, særlig i forhold til diagnostisering og oppfølging av barn med ulike lære- og atferdsvansker. Dette er vesentlige innslag i alle lærerutdanninger, og en må vurdere hvordan, og i hvor stort omfang, det er formålstjenlig å legge dette inn i utdanningene.

Mange utdanninger har komponenter som er svært like, og til dels overlappende. Dette må særlig gjennomgå og synergier må utnyttes ved bruk av felles emner, felles komponenter og kanskje fusjoner av utdanninger.

Samarbeid med andre fagmiljø for å sikre fagbredden i utdanningene må prioriteres i arbeidet.

Universitetsdirektøren mener styret bør sette av en del av de avsatte midlene til støtte i BoFU-prosessen for å finansiere omleggingen av lærerutdanningene ved HUM. Midlene bør settes av i en periode på 3 år og tilføres et prosjekt, ledet av dekan, med støtte fra sentrale enheter, som får i oppgave å gjennomføre omleggingen av lærerutdanningene, faglig og organisatorisk.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Tabell 4a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, SV

	2004	2009	Endring 2004-2009
Driftsinntekter	106 657 912	148 653 175	39,4 %
Fastlønn	86 023 008	131 218 354	52,5 %
Overtid	207 445	1 828 073	781,2 %
Timehjelp og konsulenttjenester	8 610 186	8 593 327	-0,2 %
Sum arbeidskraftkostnader	94 840 639	141 639 754	49,3 %

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 4b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, SV

	2004	2009	Endring 2004-2009
Antall årsverk	183,7	224,5	22,2 %
Driftsinntekter (budsjett BFV)	106 658	148 653	39,2 %
Arbeidskraftkostnad	94 841	141 640	49,3 %
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt	88,8 %	95,3 %	6,4 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

Det at lønnsandelen av Det samfunnsvitenskapelig fakultets bevilgninger øker med 6,4 prosentpoeng fra 2004-2009 tilsvarer en relativ økning i lønnskostnader, utover reell inntektsvekst, på om lag 10 millioner 2009-kroner. Fakultetet selv oppgir et innsparingspotensial på om lag 5 millioner som følge av tiltakene de foreslår. Fakultetets forslag omfatter blant annet innsparinger på driftskostnader som utgjør omtrent 2 av de 5 millionene. På lengre sikt mener fakultetet å kunne kutte mellom 10 og 13,5 årsverk.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet legger i sine handlingsplaner opp til en oppbygging av gjennomgående utdanninger fra bachelor til ph.d innen fakultetets fagområder (se vedlegg). Fakultetet mener noen av fakultets fagområder ikke er godt nok ivaretatt på dette området, særlig innenfor helsefag og sosialfag.

Av de tiltak som Det samfunnsvitenskapelige fakultet foreslår mener universitetsdirektøren at følgende tiltak bør gjennomføres (i prioritert rekkefølge).

1. Utfasing av kompetansehevingsprosjekt på helsefag er allerede igangsatt og vil gi effekt allerede i 2010 tilsvarende om lag 2 årsverk.
2. Hovedtiltaket som oppgis er utfasing av årsverk som følge av naturlig avgang. Dette oppgis å gi en effekt på 8 årsverk over 3 år. Det er imidlertid ikke sagt noe om hvor den naturlige avgangen vil oppstå, og i hvor stor grad den avgangen kan komme uten behov for erstatninger. Universitetsdirektøren forventer av fakultetet setter opp en konkret oppfølgingsplan på dette tiltaket, og redegjør for hvor det kommer avgang og i hvor stor grad avgangen utløser nytt personalbehov.
3. Videre oppgir fakultetet å ha iverksatt en del omstrukturings- og effektiviseringstiltak av utdanningene, blant annet i form av sammenslåing av bachelorprogrammer. Universitetsdirektøren ser at dette har potensial for å gi effekt, men det er ikke klart uttrykt hvordan fakultetet ser for seg å følge dette konkret opp, og sikre at tiltaket medfører en netto bemanningsreduksjon. Universitetsdirektøren forventer at SV-fakultetet utarbeider en konkret oppfølgingsplan på dette arbeidet og redegjør for hvor rasjonaliseringseffekten vil komme, og hvor stor den forventes å bli.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet foreslår videre å kutte i enkelte driftskostnader, blant annet reiser. Det er i og for seg en god ting å kutte unødige driftskostnader, men universitetsdirektøren vurderer ikke dette å være effektivt som BOFU-tiltak. Det er misforholdet mellom lønnskostnadene og drift for øvrig som er utfordringen ved institusjonen.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet oppgir at det store antallet studenter, samt det som oppleves som et press på å ytterligere øke studentoptaket, ikke lar seg gjøre innenfor tilgjengelig ressursramme. Universitetsdirektøren mener det bør vurderes, gjennom opptaksrammesaken, å ta ned opptaksrammene i noen av studiene med svært høy kapasitetsutnyttelse for å dempe presset på økt bemanning ved det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Universitetsdirektøren mener videre at fakultetet må vurdere framdriften i sine planer om videre utbygging av helse- og sosialfagstilbudet, sett på bakgrunn av Kunnskapsdepartementets signaler og samfunnets behov for sosialfaglig kapasitet. Studieplassbevilgningene til sosionomutdanningene er betydelig redusert de siste årene.

Samtidig er det nå tydelige signaler på at helsefagsutdanningene på lavere grad trenger å øke utdanningskapasiteten i åra som kommer, jf brev fra Kunnskapsdepartementet, datert 22. januar 2010. Universitetsdirektøren mener på denne bakgrunn at fakultetet bør vente med å prioritere videre oppbygging av høyeregradsstudier til tilstrekkelig kapasitet på grunnnivå er sikret.

Rapporten som legges fram fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet er lagt fram for vurdering og tilråding i fakultetsrådet i desember 2009. Universitetsdirektøren finner det foreløpig vanskelig å vurdere totaleffekten av innspillene fra det samfunnsvitenskapelige fakultet slik de foreligger. Det forventes at fakultetet redegjør nærmere for hvordan de ser for seg å konkret følge opp og sikre gjennomføringen av sine hovedforslag.

Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet

Tabell 5a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, TN

	2004	2009	Endring 2004-2009
Driftsinntekter	89 955 330	117 942 471	31,1 %
Fastlønn	74 053 246	116 341 841	57,1 %
Overtid	182 907	726 345	297,1 %
Timehjelp og konsulenttjenester	10 052 436	7 915 111	-21,3 %
Sum arbeidskraftkostnader	84 288 589	124 983 298	48,3 %

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 5b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, TN

	2004	2009	Endring 2004-2009
Antall årsverk	161,1	195,3	21,2 %
Driftsinntekter (budsjett BFV)	89 955	117 942	31,1 %
Arbeidskraftkostnad	84 289	124 983	48,3 %
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt	93,7 %	106,0 %	12,3 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

Det at lønnsandelen av Det teknisk- naturvitenskapelig fakultets bevilgninger øker med 12,3 prosentpoeng fra 2004-2009 tilsvarer en relativ økning i lønnskostnader, utover reell inntektsvekst, på om lag 14 millioner 2009-kroner. Fakultetets samlede lønnskostnad ved institutter og fakultetsadministrasjon er i 2009 106 % av statlige driftsinntekter. Dette betyr at fakultetet er avhengig av betydelige overheadinntekter fra bidrags- og oppdragsaktiviteten for å balansere budsjettene. For 2009 utgjør overheadinntekter og prosjektoverskudd netto om lag 20 millioner kroner, noe som ikke er tilstrekkelig til at fakultetet kommer i balanse. Fakultetet oppgir i sitt innspill å kunne redusere antall årsverk med ca 15 i løpet av 3 år. Dette vil kunne utgjøre om lag 10 millioner kroner. Samtidig oppgir fakultetet å ha hatt betydelige resultatforbedringer de siste åra, og at disse forventes å gi økte inntekter i åra som kommer.

Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet ønsker i sitt innspill å bygge opp om følgende fagstrategiske prioriteringer:

- styrke undervisning og utdanningskvalitet
- øke forskningsinnsatsen
- tilpasse aktivitetene til ressursrammen

Videre ser fakultetet på sikt for seg en oppbygging av et robust bachelor- og masterprogram innen matematikk og fysikk. Fakultet arbeider også med å etablere, og å delta i nasjonale forskerskoler for på den måten å tilby kandidatene et bedre undervisningstilbud (se vedlegg).

Rapporten som legges fram fra Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet er lagt fram for vurdering og tilråding i fakultetsrådet 16. desember 2009

Av de tiltak som Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet foreslår mener universitetsdirektøren at følgende tiltak bør gjennomføres (i prioritert rekkefølge).

1. Nedlegging av 10-15 enkeltemner, samt omlegging av 5 studiepoengsemner til 10 studiepoeng. Fakultetet oppgir et mål om å redusere 3,3 årsverk.
2. Omorganisering av laboratorievirksomhet, herunder en kritisk gjennomgang av omfanget av laboratorieinnslag i de ulike ingeniørutdanningene med mål om ressursbesparing. Fakultetet oppgir et mål om å redusere 6 årsverk.
3. Reduksjon av antall årsverk gjennom naturlig avgang

Universitetsdirektøren har merket seg at spørsmålet om framtidig administrativ organisering ved fakultetet ikke tas opp i innspillet og viser i denne sammenheng til de anbefalingene som ble gjort av arbeidsgruppe for fokusområde 7 i 2008 om å holde en mest mulig enhetlig administrativ struktur gjennom hele organisasjonen i fordeling av oppgaver og fullmakter. Det ble i den forbindelse anbefalt at Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet gjennomgikk den administrative prøveordningen på institutt for petroleumsteknologi. Universitetsdirektøren mener det er naturlig at dette, i lys av omstillingsbehovet som følge av stramme økonomiske rammer ved institusjonen, nå blir gjenstand for en gjennomgang med tanke på å få til en mer kostnadseffektiv administrativ ressurs- og arbeidsdeling mellom fakultetet sentralt og instituttene ved det teknisk- naturvitenskapelige fakultet. Universitetsdirektøren er innstilt på å stille administrativ kapasitet til disposisjon for å bistå fakultetet i dette arbeidet.

Arkeologisk Museum

Arkeologisk museum ble innfasert som enhet i UiS frå O10109. Før det hadde vi en lang prosess der vi gjennomgikk museets struktur, effektivitet og virksomhet. Dette er oppsummert i to styresaker, sak 90/08 der innfasing og prinsipp for dette ble vedtatt, og sak 133/09 der innfasingen ble vurdert. I tillegg har UiS hatt et dialogmøte med kunnskapsdepartementet vedrørende innfasing av museet i UiS.

Museet går i 2009 med et merforbruk på 1,1 million på bevilgningsfinansiert virksomhet. Dette kan føres tilbake til at museet har flere ansatte enn deres samlede bevilgning/inntjening kan bære. Dette har vært en utfordring gjennom hele prosessen, og museet har fått pålegg om å redusere fast ansatt stab. Det er fortsatt en målsetning å unngå oppsigelser, men nytilsettinger ved avgang må bare unntaksvis skje inntil en god balanse er opprettet.

Museet har 21 fast ansatte årsverk som er forutsatt finansiert av eksterne inntekter. Dette er basert på at eksterne inntekter knyttet til oppdrag til enhver tid skal dekke disse kostnadene. Erfaring har vist at så har skjedd de fleste år, men ikke i alle år. Dette er etter universitetsdirektørens syn den største økonomiske

risikoen knyttet til museet. Universitetsdirektøren, Arkeologisk Museum og Kunnskapsdepartementet er derfor enige om at antall fast ansatte må reduseres.

I 2008/2009 fikk UiS en ekstra engangsbevilgning fra staten på til sammen 3 millioner i forbindelse med innfasing i UiS. Av disse ble to millioner kroner brukt over budsjettet til Felles Ressurssenter i forbindelse med engangsinvesteringer knyttet til endringer i infrastrukturen, mens en million kroner ble bevilget til AM i forbindelse med kildesikringsprosjektet. For 2010 fikk universitetet også en engangsbevilgning på 2 millioner til innfasing. I brev fra Kunnskapsdepartementet av 22. oktober 2009 blir det gjort uttrykkelig oppmerksom på at dette er en engangsbevilgning. Museet synes likevel i sin BoFU-plan å forutsette at denne økte bevilgningen vil fortsette.

Gitt at engangsbevilgningen fra departementet hadde vært en permanent budsjettøkning som blir lagt inn i statsbudsjettet for UiS, ville planen fra Arkeologisk museum ha vært rimelig grei, under den videre forutsetning at eksterne inntekter ikke reduseres. Begge disse forutsetningene er usikre.

Universitetsdirektøren ser positivt på museet sin plan for å fokusere på de viktigste tiltakene, men er bekymret for at planen er basert på usikre forutsetninger. Museet må starte arbeidet for å oppnå budsjettbalanse og samtidig utarbeide en konkret plan for å sikre at dette oppnås. I planen må det også redegjøres for hvordan og i hvor stor grad allerede fast ansatte kan inngå i prosjektvirksomhet. Det må også redegjøres for hvordan budsjettbalanse skal oppnås med 2 millioner mindre ramme i 2011 og 2012. Skulle departementet likevel finne det rett å øke rammen noe i statsbudsjettet for 2011, vil planen kunne justeres i etterkant.

Universitetsdirektøren ber derfor museet om å utarbeide en revidert plan, som legges fram til behandling i styremøtet i juni. Det skal her også redegjøres for utviklingen ut mai m.h.t. hvordan forutsetningene for planen har utviklet seg, ut fra de pågående drøftinger mellom Kunnskapsdepartementet og Miljøverndepartementet om finansiering av plikter knyttet til Fornminneloven.

Universitetsdirektøren har forståelse for at museet bør ha flere fast tilsatte enn det antall som får sin lønn dekket over statsbevilgningen, når de har et stort inntekspotensial knyttet til lovpålagte arkeologiske utgravninger. Museets direktør mener at med en reduksjon i antall fast tilsatte på 2 til 4 har man en akseptabel risiko. Universitetsdirektøren mener dette er for knapt, og anbefaler at en i revidert plan tar høyde for en reduksjon på totalt 7-10 årsverk.

Administrasjon, drift og støtte

Sentral administrasjon og støtte – samlet¹

De ulike enheter i stabene har alle levert innspill og forslag. Disse ligger på vår nettside <http://ansatt.uis.no/bofu> og følger saken som utrykte vedlegg. Universitetsdirektøren finner det formålstjenlig å ha et sammendrag og en samlet vurdering av disse.

Den sentrale staben sine kostnader er vokst betraktelig i perioden 2004-2009. Mens UiS sin gjennomsnittlige vekst er på 32,5 %, er det i stabene en vekst på 87,8%. Når forholdet lønn og driftsmidler over tid er omtrent uendret, skyldes dette at tildeling til stabene har vært gjort ut fra en vurdering om hva som var nødvendig for å løse oppgavene. Oppgavene i denne sammenheng er å

- støtte styret, utarbeide styresaker, gi strategisk ledelsesstøtte og støtte fakultetene
- holde oversikt og kontroll med virksomheten for styret og departementet.
- gjennomføre pålagte oppgaver fra ledelsen, NOKUT og Riksrevisjonen.
- gjennomføre driftsoppgaver pålagt dem i vår struktur.
- møte krav/forventninger fra stat og omgivelser til leveranser, økt samfunnskontakt og synlighet

¹ Består av direktør og nærstab, forskningssekretariatet, personalavdelingen, økonomi- og virksomhetsstyringsavdelingen, utdanningsavdelingen og strategi- og kommunikasjonsavdelingen. Se vedlegg 1 og 2 for en oversikt over den enkelte enhet.

Tabell 6a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, sentraladministrasjonen

	2004	2009	Endring 2004-2009
Driftsinntekter	29 884 601	56 115 394	87,8 %
Fastlønn	21 501 885	39 471 068	83,6 %
Overtid	116 657	797 663	583,8 %
Timehjelp og konsulenttenester	1 112 158	4 283 608	285,2 %
Sum arbeidskraftkostnader	22 730 701	44 552 338	96,0 %

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 6b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, sentraladministrasjon

	2004	2009	Endring 2004-2009
Antall årsverk	45,0	62,7	39,3 %
Driftsinntekter (budsjett BFV)	29 885	56 115	87,8 %
Arbeidskraftkostnad	22 730	44 552	96,0 %
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt	76,1 %	79,4 %	3,3 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

Det at lønnsandelen av de sentraladministrative enhetenes bevilgninger øker med 3,3 prosentpoeng fra 2004-2009 tilsvarer en relativ økning i lønnskostnader, utover reell inntektsvekst, på om lag 2 millioner 2009-kroner.

I tillegg til de sentraladministrative enhetene (se fotnote 1), har UiS inkorporert i sin virksomhet to enheter knyttet til henholdsvis nettbasert undervisning (NettOp) og etter- og videreutdanning (UiS Pluss).

Disse enhetene er ikke inkludert i tabellene 6a og 6b. Utviklingen isolert for disse enhetene vises i tabellene 7a og 7b.

Tabell 7a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, UiS Pluss og NettOp

	2004	2009
Driftsinntekter	0	5 066 910
Fastlønn	0	5 275 594
Overtid	0	8 919
Timehjelp og konsulenttenester	0	97 950
Sum arbeidskraftkostnader	0	5 382 463

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 7b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, UiS Pluss og NettOp

	2004	2009
Antall årsverk	1,0	12,5
Driftsinntekter (budsjett BFV)	0	5 067
Arbeidskraftkostnad	0	5 382
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt		106,2 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

NettOp eksisterte allerede i 2004, men da var virksomheten definert som eksternt finansiert virksomhet. NettOp ble innkorporert i den bevilgningsfinansierte delen av virksomheten i 2006.

UiS Pluss (tidligere FLEKS) var definert som eksternt finansiert virksomhet i 2004. Har i ettertid blitt bygget opp innenfor rammen av statsbevilgningen, men blir i 2009-2011 bygget ned bevilgningsmessig gjennom fordelingen av statsbevilgning, og skal være 100 % finansiert av eksterne inntekter i 2012. Dette vil medføre en reduksjon i lønnskostnader på om lag 3 millioner ift 2008/2009-nivå.

På tross av økt relativ lønnsandel maktet sentrale enheter og Felles Ressurscenter å komme i budsjettbalanse i 2009. Lønnskostnadsveksten ved sentrale enheter og Felles ressurscenter har imidlertid hatt samme relative effekt på institusjonens samlede økonomiske handlingsrom som lønnskostnadsveksten i institusjonen for øvrig. Sagt på en annen måte er budsjettmidler i mindre grad

tilført infrastruktur, IT-systemer og institusjonell fellesdrift og -tjenester for å dekke opp den økte lønnsforpliktelsen.

De sentrale administrative enhetene er i perioden tilført en større prosentvis budsjett- og årsverksvekst enn den gjennomsnittlige veksten ved institusjonen i perioden fra 2004.

Samlet sett har sentrale administrative og støttende enheter hatt en vekst på om lag 30 årsverk fra 2004. Økningen kan dels tilskrives innfasing av innleide konsulenter og dels aktivitetsøkning. Dette er samlet sett en økning i årsverksbruken som er høyere enn den gjennomsnittlige aktivitetsveksten ved institusjonen (se tabell 2b).

Størstedelen av veksten i sentraladministrative enheter i perioden fra 2004 er kommet ved Avdeling for økonomi og virksomhetsstyring. Denne veksten har etter universitetsdirektørens oppfatning vært helt nødvendig for å følge opp nye og krevende myndighetspålagte oppgaver som er tilfalt institusjonen fra 2004. Disse oppgavene er i hovedsak knyttet til strengere krav til økonomistyring og intern kontroll (2 årsverk), virksomhetsoppfølging og rapportering på mål- og resultatstyringen i staten (3 årsverk), krav til institusjonelt kvalitetssikringssystem (1 årsverk), samt oppbemanning som følge av behov for tettere oppfølging av institusjonens samlede portefølje av eksternt finansierte prosjekter (4 årsverk).

Av de tiltak som etter innspill samlet fra de sentrale administrative og støttende enhetene er iverksatt eller planlagt iverksatt mener universitetsdirektøren at følgende tiltak bør gjennomføres (i prioritert rekkefølge).

1. Fase UiS pluss ut av statsbevilget virksomhet og over til å være 100 % eksternt finansiert virksomhet som skal gi full egedekning og generere overskudd. Dette vil alene medføre en årsverksreduksjon på statlig bevilget virksomhet på 7,7 årsverk innen utgangen av 2012. Lønnskostnadsforpliktelsen for UiS vil bli redusert med om lag 3 millioner fra 2009-2012.
2. Redusert bemanning ved strategi og kommunikasjonsavdelingen gir netto reduksjon på 0,6 årsverk og 785 000 kroner i 2010.
3. Reduksjon av bemanning ved Utdanningsavdelingen på 0,5 årsverk fra 2010.
4. Reduksjon av bemanning ved Avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring med 0,4 årsverk fra 2010.
5. Reduksjon av årsverk finansiert over statsbevilgningen ved direktørens nærstab og i FoU-sekretariatet på 1,6 årsverk fra og med 2010.

Universitetsdirektøren vil understreke at ytterligere årsverksreduksjoner vil kunne vurderes i lys av om de foreslåtte overgripende institusjonsprosjektene som skisseres i denne saken vil medføre mer effektiv organisering eller redusert behov for administrative tjenester som følge av redusert faglig aktivitet (se også notat fra Dovre Group).

De tiltak som pr i dag er iverksatt eller planlagt iverksatt ved sentrale administrative og støttende enheter vil i løpet av perioden 2009-2012 dermed gi en samlet årsverksreduksjon på 10,8 årsverk i forhold til oktober 2009 (se vedlegg 2).

- 7,7 årsverk overføres fra statlig til eksternt finansiert virksomhet
- Sentrale administrative enheter samlet reduserer med 3,1 årsverk i løpet av 2010.

Til sammen representerer dette om lag 4,5 millioner kroner som tidligere er finansiert over statsbevilgningen.

Generelt vil det ikke være hensiktsmessig å flytte de institusjonelle oppgavene som i dag gjøres ved de sentrale enhetene ut til fakultetene, og flere årsverk som er lønnet av sentrale staber er allerede helt eller delvis utplassert på fakultetene. En slik flytting av oppgaver vil etter universitetsdirektørens vurdering medføre økt ressursbehov samlet ved institusjonen. I tillegg ville dette medføre større risiko for kvalitetssvikt i utførelsen av disse oppgavene. Universitetsdirektøren vil på bakgrunn av dette ikke kunne anbefale noen reduksjoner i sentraladministrativ kapasitet utover de nedskjæringene som følger av redegjørelsen over.

Felles ressurscenter – samlet²

Universitetet i Stavanger har lagt en rekke fellestjenester i en felles enhet for å skille stab/strategi fra støttefunksjoner. Dette skillet har det ikke vært praktisk mulig å gjennomføre fullt ut, men tanken var å søke å utnytte synergier mellom støtteenhetene der det var mulig, og legge ansvaret for dette på ett sted. Alternativet ville vært å fordele oppgavene til fakultetene, med de konsekvenser dette ville ha for helhetlig infrastruktur.

Tabell 8a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, felles ressurscenter

	2004	2009	Endring 2004-2009
Driftsinntekter	77 149 527	92 000 771	19,2 %
Fastlønn	27 468 366	41 295 489	50,3 %
Overtid	361 429	195 264	-46,0 %
Timehjelp og konsulent tjenester	16 652 786	19 503 213	17,1 %
Sum arbeidskraftkostnader	44 482 581	60 993 966	37,1 %

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 8b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, felles ressurscenter

	2004	2009	Endring 2004-2009
Antall årsverk	69,1	88,1	27,4 %
Driftsinntekter (budsjett BFV)	77 150	92 001	19,2 %
Arbeidskraftkostnad	44 483	60 994	37,1 %
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt	57,7 %	66,3 %	8,6 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

Det at lønnsandelen av felles ressurscenters bevilgninger øker med 8,6 prosentpoeng fra 2004-2009 tilsvarer en relativ økning i lønnskostnader, utover reell inntektsvekst, på om lag 8 millioner 2009-kroner.

Som det framgår av tabell 2b har FReS hatt en nominell budsjettvekst fra 2004 på 19%, mot UiS-gjennomsnitt på 32%. Budsjettveksten har vært lavere enn alminnelig lønnsvekst i perioden (26,3 %) og gitt at behovet for arbeidskraft ved enheten ikke er redusert i perioden, forklarer dette i stor grad hvorfor lønnsandelen av driftsinntektene øker ved denne enheten.

Felles ressurscenter har fra 2004 samlet sett ikke økt årsverksbruken utover den samlede aktivitetsveksten ved institusjonen. Tvert imot har institusjonen fått svekket en rekke tjenester fra Felles ressurscenter, og særlig tjenester knyttet til drift og vedlikehold, inkludert renhold, av bygg og fysisk infrastruktur. I tillegg er kritisk infrastruktur og tjenester knyttet til IT, dimensjonert på et minimumsnivå. Universitetsdirektøren er fornøyd med innsatsen på effektivisering og innsparing over de siste 5 år, og mener det ikke vil være riktig å ytterligere endre nivå og omfang på daglig drift i dagens situasjon. Universitetsdirektøren ser imidlertid at investeringsnivået i FReS, i hovedsak knyttet opp mot IT har blitt for lavt. Det er bekymringsfullt at fornyelse og sikring av utstyr ikke går i takt med den teknologiske utvikling. Dette er ikke bra for et universitet som er forventet å ha høy grad av "oppetid", sikring og muligheter for å utnytte dagens teknologi. Universitetsdirektøren vil derfor følge opp investeringsbehovet gjennom konkrete vurderinger i det enkelte år fremover.

Universitetsdirektøren er ikke innstilt på å anbefale kutt i aktiviteter og bemanning fra Felles ressurscenter.

Universitetsdirektøren vil imidlertid understreke at årsverksreduksjoner ved Felles ressurscenter vil kunne vurderes i lys av om de foreslåtte overgripende institusjonsprosjektene som skisseres i denne saken, for eksempel gjennomgang av internasjonaliseringsaktiviteten og organisering av eksamensaktiviteten, vil medføre mer effektiv organisering av administrative funksjoner og tjenester, eller redusert behov for administrative tjenester som følge av redusert faglig aktivitet.

² Består av enhetene drift/sikring (og renhold), enhet for studentservice, IT-avdelingen, dokumentsenteret

Universitetsbiblioteket

Tabell 9a: Budsjett (driftsinntekt) og ulike lønnskostnader i 2004 og 2009 BFV, universitetsbiblioteket

	2004	2009	Endring 2004-2009
Driftsinntekter	16 445 064	24 522 309	49,1 %
Fastlønn	9 927 863	15 811 107	59,3 %
Overtid	0	5 605	16,1 %
Timehjelp og konsulenttenester	47 237	217 100	359,6 %
Sum arbeidskraftkostnader	9 975 099	16 033 813	60,7 %

Kilde: Årsregnskapet

Tabell 9b: Årsverk, driftsinntekter og arbeidskraftkostnad 2004 og 2009 BFV, universitetsbiblioteket

	2004	2009	Endring 2004-2009
Antall årsverk	23,6	28,3	19,9 %
Driftsinntekter (budsjett BFV)	16 445	24 522	49,1 %
Arbeidskraftkostnad	9 975	16 034	60,7 %
Andel arbeidskraftkostnad av driftsinntekt	60,7 %	65,4 %	4,7 %

Kilde: Årsregnskapet og DBH

Det at lønnsandelen av bibliotekets bevilgninger øker med 4,7 prosentpoeng fra 2004-2009 tilsvarer en relativ økning i lønnskostnader, utover reell inntektsvekst, på om lag 1,1 millioner 2009-kroner.

I perioden vi her ser på er universitetsbiblioteket en budsjettvinner, med 49 % økning i tildeling, mot 32% i gjennomsnitt for UiS.

Biblioteket har i perioden økt bemanningen med 20 %, og de har også økt innkjøpene sine. Dessverre er ikke økningen i innkjøp så stor som ønskelig fordi prisøkning på forskningsdatabaser og forskningsrelevant litteratur har vært markant høyere enn konsumprisindeksen. Biblioteket er en meget viktig tjeneste for en forskningsinstitusjon, og etterspørselen øker i takt med økt antall førstekompetente, stipendiater og studenter. Disse har økt betraktelig i perioden. I tillegg yter biblioteket også støttetjenester til IRIS ut over egen virksomhet. I tillegg har vi økt antall utdanninger, noe som også krever basisinnkjøp og større bredde fra biblioteket sin side.

Sammenligner vi med de "gamle" universitetene har de relativt sett omtrent dobbelt så store bibliotek, med tilsvarende innkjøpsrammer. Riksbibliotekstjenesten mener vi burde hatt minst 31 mill i 2009, bare ut fra deres kalkylerammer fra 2005.

På tross av dette viser målinger at studenter og fagfolk meget fornøyde med universitetsbibliotekets leveranser.

Bibliotekdirektøren har listet opp en rad med mulige innsparingstiltak i sitt tilsvaret til universitetsdirektøren. Felles for dem alle er at de er fullt gjennomførbare, men de går i mot BOFU sin intensjon, som er å øke handlingsrommet og kvaliteten i våre aktiviteter. Tiltakene innsnevrer nemlig bibliotekets handlingsrom og reduserer de tjenester biblioteket kan yte.

Universitetsdirektøren mener Universitetsbiblioteket heller bør styrkes enn å reduseres. På lengre sikt bør de få en realvekst slik at de tar innpå de andre universitetene i tjenesteyting. Selv om en økt bevilgning er ønskelig, ser ikke universitetsdirektøren at det er rom for dette uten markant bedring i totalrammen. Universitetsdirektøren forventer at biblioteket fortsetter å levere så godt som råd innenfor den ramme de i år har, og tilrå at biblioteket ut BOFU-perioden får utvikle seg i takt med lønns- og prisveksten i Norge.

Inntektssida

Fakultetene oppgir i sine innspill at en god del av aktivitetsveksten de siste åra må betraktes som investeringer i framtidige inntekter, enten det handler om kompetanseheving i vitenskapelig stab eller utvikling og vekst i doktorgradsutdanningene ved UiS. Dette er i noen grad fornuftig, og vi ser på enkelte områder en positiv utvikling som vil gi institusjonen økte inntekter i åra som kommer. Det er imidlertid verdt

å merke at den forventede produksjonsveksten allerede er innbakt i prognosene som presenteres i tabell 1. Det forventes blant annet at studiepoengproduksjonen vil øke med om lag 2,5 % i året til og med 2011, at antall disputerte ph.d-kandidater vil ligge stabilt på om lag 25 årlig, og at publiseringene øker noe i årene som kommer. Det er også lagt inn en forventning om forsiktig vekst i størrelsen på inntekten fra EU og NFR de nærmeste årene. Likevel ser vi at handlingsrommet ikke forventes bedret nevneverdig på institusjonsnivå dersom vi ikke samtidig klarer å redusere lønnskostnadene.

Det er verdt å merke at inntektsutviklingen forventes å bli ulikt fordelt mellom fakultetene. Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet er inne i en periode med relativt gode resultater og kan sannsynligvis forvente en noe bedre inntektsutvikling i 2011 og kanskje i 2012 enn de to andre fakultetene. Fakultetsvise prognoser vil bli presentert for styret når resultatene for 2009 foreligger februar/mars 2010.

Universitetsdirektøren mener det er viktig å også ta hensyn til budsjettsituasjonen for inneværende år i BOFU-prosessen. Vi vet fra saken om intern fordeling blant annet at Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet fikk noe realvekst i sin bevilgning sammenlignet med 2009. Vi vet også at sentraladministrative enheter fikk en bevilgning for 2010 som innebærer en realnedgang i inntektene i forhold til 2009. Det forventes at enhetene planlegger med å oppnå balanse mellom kostnader og inntekter og dette vil gi et ekstra trykk på å realisere nødvendig omstilling allerede i 2010 (uavhengig av BOFU).

Bedre utnyttelse av bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet (overhead)

Regnskapet for 2009 viser et resultat for bevilgningsfinansiert virksomhet som er tilnærmet i balanse. Dette til tross for at lønnsandelen i forhold til inntektene, er høyere enn noen gang. Som vi ser av tabell 1, har dette medført at vi har et trangere handlingsrom målt i driftskostnader enn vi har hatt før. Den samme tendensen ser vi også i totalregnskapet, som inkluderer alle typer inntekter/kostnader ut over KD-bevilgningen i statsbudsjettet. Fra tabell 10 ser en at den totale lønnsandelen (når konsulenttjenester er holdt utenfor) tar en stadig større del av totaløkonomien.

Tabell 10: Totale drifts- og lønnskostnader 2006-2009

År	2006	2007	2008	2009
Totale driftskostnader	774 008	821 213	915 004	1 051 615
Lønnskostnader	466 106	503 731	568 377	669 619
Andel lønnskostnad	60,2 %	61,3 %	62,1 %	63,7 %

Det at lønnsandelen øker fra 60,2 % til 63,7 %, tilsvarende en relativ lønnskostnadsvekst, utover reell inntektsvekst, på om lag 36 millioner kroner.

Den bidrags- og oppdragsfinansierte aktiviteten (BOA) blir likevel en stadig viktigere og mer integrert del av aktiviteten ved UiS. En økning i BOA aktiviteten krever imidlertid økte ressurser i form av administrasjon og egen rapportering, særlig nå i en "oppstart- og omleggingsfase". Men målet er at BOA-virksomheten, foruten økt forskningsaktivitet, skal generere viktige netto merinntekter til basisaktiviteten gjennom overheadmidler og prosjektoverskudd. Samtidig er det viktig å påpeke risikoen ved å gjøre driften i for stor grad avhengig av denne type inntekter, da inntektene fra BOA aktiviteten er mindre forutsigbare og mer avhengig av den generelle økonomiske utviklingen i samfunnet.

Her er det verdt å merke seg at vi i 2009, på tross av finanskrise, maktet å øke omfanget på den eksterne virksomheten vår. Fakultetene kunne derfor føre brutto 37 millioner i overhead fra eksterne prosjekter inn i driften av fagenhetene. Fratrasket en statlig egenandel på om lag 20 millioner har driften ved fagenhetene blitt styrket med ca 17 millioner i 2009. Dette forklarer hvordan fakultetene samlet kan ha en lønnsandel på tilnærmet 100 % (se vedlegg 1) uten at merforbruket blir høyere enn om lag 13,2 millioner i 2009. Fakultetene er m.a.o avhengige av et betydelig, og stadig økende, omfang på ekstern finansiering (inkl NFR og EU) for å drive den statlige undervisnings- og forskningsvirksomheten.

I tabell 11 ser vi omfanget av overhead fra ekstern virksomhet i perioden 2004-2009:

Tabell 11: Brutto overhead fra eksterntfinansiert virksomhet 2006-2009, i 1000 kr

	2006*	2007	2008	2009
Brutto overhead fra BOA/EFV	6 214	16 596	27 047	37 146
Egenandel fra statlig bevilgning	33	8 110	13 011	19 551
Netto bidrag fra BOA/EFV	6 181	8 486	14 036	17 595

Kilde: Årsregnskapet.

*På bakgrunn av merknader fra Riksrevisjonen i 2006, har UiS endret regnskapsprinsippet med å tydeliggjøre egenandelen ved eksternt finansierte oppdrags- og bidragsprosjekter.

Overgripende tiltak for øvrig

Universitetsdirektøren mener det parallelt med enhetenes videre arbeid med BOFU-tiltakene, bør arbeides med noen prioriterte overgripende tiltak, som har langsiktig potensial for bedre arbeidsdeling og samlet ressursbesparelser på institusjonsnivå. Dette kommer også klart til uttrykk i anbefalingene som gis i notatet fra Dovre Group. Trinn én har vært innføring av ny fordelingsmodell – og raffinering av prognosearbeid for å forenkle økonomisk planlegging

Universitetsdirektøren vil i det videre arbeidet på institusjonsnivå prioritere å utarbeide systemer og retningslinjer for:

1. Stillingskontroll. Først stillingsstopp i alle enheter i 1-3 år, deretter, basert på dimensjoneringsarbeid og langtidsbudsjett, utarbeidelse av institusjonelle retningslinjer for videre utvikling. Dette er i tråd med anbefalinger i notatet fra Dovre-konsulentet. Universitetsdirektøren vurderer et slikt arbeid å være ressurs- og arbeidskrevende, men innen 1. juni 2010 bør personalavdelingen ha utarbeidet retningslinjer for oppfølging og rapportering, samt vurdert egnede målekriterier til bruk i den løpende oppfølgingen. Universitetsdirektøren mener det er viktig å få til et åpent og fleksibelt system, for eksempel basert på rammer for hvor store maksimale budsjettandeler som kan allokeres til lønn.
2. Revitalisering av ressursberegningssystem for undervisning, bruk av laboratorieressurser og forskning. Alle fakultetene etterlyser i sine tiltakslistene en konkretisering av hvordan en skal implementere de eksisterende institusjonelle retningslinjene for arbeidsplanlegging. Universitetsdirektøren foreslår at det nedsettes et internt utvalg som, med utgangspunkt i utredning om ressursberegningssystemet fra 2008, gis i oppgave å konkretisere disse retningslinjene.
3. Samkjøring av utdanninger på tvers av institutt/fakultet. En gjennomgang av institusjonens samlede utdanningstilbud har stort strategisk og ressursmessig potensial, noe som også framheves i innspill fra Forskerforbundet. Utdanningsdirektøren mener det bør foretas en samlet vurdering på omfang og innhold i det samlede studietilbudet ved institusjonen. Utdanningsutvalget og utdanningsavdeling må ha særskilt ansvar for utredning og gjennomføring.
4. Saken om organisering av de administrative ressursene knyttet til internasjonal virksomhet ved UiS. Universitetsdirektøren mener institusjonen snarest bør realitetsbehandle det foreliggende forslaget til organisering av internasjonaliseringsvirksomheten ved UiS. I denne prosessen bør det vurderes hvorvidt en reduksjon i administrativ bemanning på inntil 2 årsverk kan gjennomføres uten å redusere kvaliteten i internasjonaliseringsarbeidet, jf også notat fra Dovre Group.
5. Gjennomgang av eksamensomfang og –organisering. Universitetsdirektøren vil initiere en gjennomgang av den samlede eksamensaktiviteten ved institusjonen. I den forbindelse mener universitetsdirektøren det bør settes et mål om reduksjon i behovet for arbeidskraft, fast eller innleid, tilsvarende inntil 3 årsverk.
6. Gjennomgang og intern revisjon av praksis knyttet til den samlede porteføljen av eksternt finansiert virksomhet og beregning av indirekte kostnader. Det har blant annet lenge vært jobbet med et nasjonalt prosjekt på området og eventuelle konklusjoner og anbefalinger fra dette arbeidet bør inkorporeres i et felles institusjonelt rammeverk ved UiS. Avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring får særskilt ansvar for gjennomføring.
7. Løpende oppfølging av opptaksrammer og studenttallsvekst. Flere fakulteter peker på at opptaksrammene oppleves å være for ambisiøse og presser fram arbeidskraftbehov. Det bør foretas en

grundig, og overordnet vurdering av i hvor stor grad opptaksrammene kan eller bør justeres for opptaket høsten 2011.

Som nevnt innledningsvis, er universitetsdirektøren opptatt av at enhetene i det videre arbeid søker muligheter for økt økonomisk handlingsrom gjennom konsentrasjon av ressurser, rasjonell arbeidsdeling og samarbeid med våre prioriterte strategiske samarbeidspartnere.

Når en oppsummerer tiltakene fra samtlige enheter, samt de overgripende institusjonstiltakene, kan en foreta en omtrentlig oppsummering av potensiell forventet effekt målt i netto årsverksreduksjon og tilhørende økonomisk uttelling i form av redusert lønnskostnad/økt handlingsrom. Tabellarisk oppsummering er vist i tabell 12 under.

Tabell 12: Oppsummering, estimert potensiell nettoeffekt av Bofu-plan innen utgangen av 2012

Enhet	Ca antall årsverk	Ca millioner kroner
Det humanistiske fakultet	9	5,5
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	10	6,5
Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet	13	10
Arkeologisk museum	7	4,5
Felles ressurscenter*	0	0
Sentrale administrative enheter*	3,1	2
UisPluss	7,7	3
NettOp	0	0
Universitetsbibliotek	0	0
Institusjonstiltak*	5	3
Sum UiS	54,8	34,5

*Institusjonstiltakene vil kunne medføre redusert bemanning i FReS og Stab som omtalt ovenfor.

Det har vært kjent gjennom hele bofu-prosessen, og det framgår også tydelig av tabell 12, at institusjonen står overfor en omfattende og utfordrende omstillingsprosess som blant annet vil innbefatte nedbemanning som følge av aktivitetsreduksjon. Det har ligget som et premiss i saken at en ønsker å unngå oppsigelser i denne prosessen. Styret har for 2010 avsatt midler til ulike omstillingstiltak og kompetanseomstilling, jf sak i dette styremøtet. Universitetsdirektøren innstilt på å avsette deler av omstillingsmidlene for å stimulere en målrettet nedbemanning som følge av tiltak i forslaget til handlingsplan.

Videre arbeid og statusrapport mot april 2010

Det er viktig å fortløpende vurdere den økonomiske utviklingen og oppfølging av de sentrale målsetningene i BOFU-prosessen. Det er i så henseende viktig å huske at økonomisk situasjon og omstillingsbehov ble identifisert, og de første tiltakene iverksatt, allerede i starten av 2009. Blant annet ble det igangsatt en massiv bevisstgjøringsprosess i hele organisasjonen, og noen konkrete tiltak ble iverksatt umiddelbart. Universitetsdirektøren sendte brev til alle enheter, datert 28.04.2009 og anbefalte midlertidig stillingsstopp ved alle fakulteter og enheter. Videre ble det igangsatt et arbeid med utarbeidelse av nye prinsipper for fordeling av statlig finansiering og disse prinsippene er allerede implementert fra fordelingen i 2010 og forventes å gi effekt med hensyn til budsjettkontroll fra og med inneværende år.

Et av de viktigste resultatene i 2009, enten dette skyldes den økonomiske situasjonen som sådan, eller bevisstheten om BOFU, er at årsverksveksten ser ut til å ha flatet ut. Dette innebærer at det økonomiske resultatet for 2009 har blitt bedre enn det ville vært dersom årsverksveksten hadde fortsatt samme utvikling som i 5 års-perioden før 2009. En utflating i årsverksveksten er imidlertid ikke tilstrekkelig for å skape det nødvendige økonomiske og strategiske handlingsrommet for videre faglig utvikling og kvalitet i åra som kommer. Dette kommer tydelig fram av oversikten i tabell 1.

Forslag til vedtak

Basert på innspill fra enhetene og universitetsdirektørens vurdering, ber styret universitetsdirektøren sørge for at følgende handlingsplan for balansert omstilling for utvikling 2010-2012 blir effektivert ved enhetene:

Handlingsplan for balansert omstilling for utvikling 2010-2012

Enkeltenhetenes tiltak følger i prioritert rekkefølge innen hver enhet:

Det humanistiske fakultet

1. Nedlegging av bachelor, årsstudier og fordypning i fransk, tysk og spansk, herunder nullstilling av opptaket fra og med høsten 2010. Omplussing av de ansatte.
2. Reorganisere og effektivisere lærerutdanningsporteføljen
3. Økning av opptaket på IMD.
4. Vurdere reduksjon av to årsverk i fakultetsadministrasjonen når punkt 1 og 2 er gjennomført.

Fakultetet må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fra til og med 2012. Det fremlegges til neste styremøte en plan for videre anvendelse av fremmedspråkkompetansen ved UiS. Styret forventer en særskilt redegjørelse for status og videre framdriftsplan knyttet til omleggingen av lærerutdanningene, faglig og organisatorisk.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

1. Fase ut kompetansehevingsprosjektet på helsefag.
2. Redusere bemanning gjennom naturlig avgang med 8 faste stillinger.
3. Planlegge og tilrettelegge for økt opptakskapasitet i sykepleie, herunder vurdere hvilken plass videreutdanningene skal ha i den samlede utdanningsporteføljen.
4. Legge opp til mindre ressurskrevende praksisundervisning.

Styret forventer videre at arbeidet med å rasjonalisere utdanningstilbudet ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet fortsetter med overordnet mål om å redusere det samlede aktivitetsnivået ved fakultetet. Styret forventer at fakultetets strategi om ytterligere utbygging av det totale tilbudet på master og ph.d.-nivå midlertidig legges bort inntil en kan vurdere samlet effekt av den pågående omstillingsprosessen og inntil en har sikret økt kapasitet i sykepleierutdanningen. Det samfunnsvitenskapelige fakultet bør i den forbindelse ha utarbeidet tydelige prioriteringer for sine fagstrategiske satsninger.

Fakultetet må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen utgangen av vårsemesteret 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fram til og med 2012.

Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet

1. Legge ned 10-15 enkeltemner, samt full omlegging fra 5 til 10 studiepoengsemner.
2. Omorganisering av laboratorievirksomhet, herunder en kritisk gjennomgang av omfanget av laboratorieinnslag i de ulike ingeniørutdanningene med mål om ressursbesparing tilsvarende minimum 6 årsverk.
3. Redusere staben gjennom naturlig avgang og redusert bruk av midlertidige ansatte.

Styret forventer videre at fakultetet gjennomgår den samlede administrative organiseringen, og arbeidsdelingen ved fakultetet, herunder administrativ bemanning ved institutt for petroleumsteknologi. Styret forventer at fakultetet organiserer det samlede administrative arbeidet i tråd de anbefalingene som ble gjort av arbeidsgruppe for fokusområde 7 i 2008 om å holde en mest mulig enhetlig administrativ struktur gjennom hele organisasjonen i fordeling av oppgaver og fullmakter.

Fakultetet må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fram til og med 2012.

Arkeologisk museum

1. Redusere antall faste årsverk med 3 i 2010. Legge plan for reduksjon av ytterligere 4 årsverk innen utgangen av 2012.
2. Utarbeide en plan for hvordan museet aktivt kan øke andelen ekstern finansiering.

Arkeologisk museum må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder hvilke forpliktende og konkrete tidsplaner en har for arbeidet i perioden fram til og med 2012.

Sentrale staber

1. Redusere bemanning ved Strategi og kommunikasjonsavdelingen med netto 0,6 årsverk fra og med 2009.
2. Redusere bemanning ved Utdanningsavdelingen med 0,5 årsverk fra 2010.
3. Redusere bemanning ved Avdeling for økonomi- og virksomhetsstyring med 0,4 årsverk fra 2010.
4. Redusere antall årsverk finansiert over statsbevilgningen ved direktørens nærstab og i FoU-sekretariatet på 1,6 årsverk fra 2009.

Sentrale stabsenheter må redegjøre nærmere for status i arbeidet innen 1. juni 2010, herunder status, og videre framdriftsplan, for arbeidet med de institusjonsovergrepene tiltakene i handlingsplanen.

NettOp

Det legges foreløpig ikke opp årsverksreduksjoner ved NettOp

UiS Pluss

UiS pluss fases ut av statsbevilget virksomhet og over til å være 100 % eksternt finansiert virksomhet som skal gi full egendekning og generere overskudd innen utgangen av 2012. Dette vil medføre en årsverksreduksjon på statlig bevilget virksomhet på 7,7 årsverk innen utgangen av 2012.

FReS

1. Det legges foreløpig ikke opp til årsverksreduksjoner ved FreS
2. Styret vil årlig vurdere institusjonens investeringsbehov knyttet til IT, bygg og annen infrastruktur i forbindelse med den interne budsjettfordelingen.

Bemanningssituasjonen ved FReS, samt ved sentrale og fakultære administrative enheter må vurderes i forbindelse med sakene om organisering av eksamens- og internasjonal virksomhet ved UiS.

Universitetsbiblioteket

Styret legger ikke opp til årsverksreduksjoner ved Universitetsbiblioteket i forbindelse med Bofu

Universitetsbiblioteket forventes å drive innenfor dagens budsjettammer. Styret vil årlig vurdere budsjettsituasjonen ved biblioteket i forbindelse med den interne budsjettfordelingen.

Institusjonelle overgrepene tiltak

Styret ber universitetsdirektøren

- 1) Utarbeide og innføre institusjonelle retningslinjer for stillingskontroll innen 1. juni 2010.
- 2) Utarbeide en institusjonell ressursberegningmodell for undervisning og forskning. Intensjonene i universitetets retningslinjer for arbeidsplanlegging for vitenskapelig ansatte må konkretiseres og implementeres fullt ut.
- 3) Utarbeide en konkret plan for samkjøring av utdanninger på tvers av fakultet/institutt, herunder innføre system for ressursdeling når undervisningstjenester og –ressurser utveksles på tvers av enheter.
- 4) Gjenoppta og realitetsbehandle sak om organisering av de administrative ressursene knyttet til internasjonalisering.
- 5) Foreta en samlet gjennomgang og vurdere institusjonens totale omfang av eksamensaktiviteter, med mål om å redusere samlet ressursbruk.

- 6) Foreta en samlet gjennomgang og intern revisjon av praksis knyttet til BOA-bidrag og indirekte kostnader.
- 7) Foreta en grundig vurdering av opptaksrammene for høsten 2011

Stavanger, 4. februar 2010

Per Ramvi
universitetsdirektør

Eli L. Kolstø
økonomi- og virksomhetsdirektør

Vedlegg

1. Tabell over utvikling i andel arbeidskraftkostnader ved alle enheter, 2004-2009
2. Tabell over utvikling i årsverk (BFV) ved alle enheter ved UiS 2004-2009
3. Innspill fra Det humanistiske fakultet
4. Innspill fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet
5. Innspill fra Det teknisk- naturvitenskapelige fakultet
6. Innspill fra Arkeologisk Museum
7. Innspill fra Felles ressurscenter
8. Sammendrag av innspillene fra sentrale enheter
9. Strategiske innspill fra fakultetene
10. Innspill fra Forskerforbundet ved UiS
11. Innspill fra Norsk Tjenestemannslag ved UiS
12. Notat fra Dovre Group A/S

Prosessleder Bofu: Ressursdirektør John B. Møst
Saksbehandler: Seniorrådgiver Martin Tjelta